

נא להכיר את גברת דיונון רוקחים

Posted on 13 בינואר 2021 by שוש להב

מדוע הדיונון נקרא כך? וכיצד באים דיונונים לעולם? מנפלאות המתרחש במרחב התת-מימי של מפרץ אילת

Categories: [מחוז לקופסא](#), [ראשי](#)

Tag: [דיונון רוקחים](#)

עולם מופלא מתרחש מתחת למימי הים, ומפרץ אילת מאפשר גילויים מרהיבים של תופעות טבע, למיניהן. כך זכינו לתיעוד תהליך רבייה של נקבת דיונון, המדביקה ביצים על אלמוג. **עומרי עומסי**, פקח היחידה הימית ברשות הטבע והגנים באילת, הצליח לתעד נקבת 'דיונון הרוקחים', כשהיא מצמידה את הביצים שלה לאלמוג, בחוף הצפוני במפרץ אילת.

עומרי עומסי מספר: "זאת פעם שלישית שאני זוכה לתעד את הדיונונה בהליך ההפרייה במפרץ אילת. בשלשת הפעמים ההפרייה בוצעה באותה נקודה. פעולת ההפרייה מחולקת לשני שלבים עיקריים. בשלב הראשון, הזכר מעביר את הזרע אל הנקבה בעזרת אחת מזרועותיו ומכניס אותו לכיס אחסון זמני הנמצא בקרבת פה הנקבה, שם הזרע נשמר. רק לאחר מכן, 'בזמנה הפנוי', הנקבה מפרה את הביציות שלה באמצעות הזרע שהועבר קודם לכן מהזכר. במהלך עונת הרבייה, הזכרים נלחמים ומגנים על טריטוריה באזור השונית והנקבות מגיעות לטריטוריה על מנת להזדווג".

קיימים מיני דיונונים שידוע שהנקבות מזדווגות עם מספר זכרים, ורק לאחר מכן בוחרות באיזה זרע להפרות את הביציות שלהן. לאחר סיום תהליך ההפרייה, הנקבה מדביקה את הביציות המופרות למצע השונית בצורת תטולה, ובה לפעמים מאות דיונונים קטנטנים, שניתן לראותם מבעד למעטפת שקופה. דיונונים אלה בוקעים לאחר תקופת התפתחות בתוך התטולה ונפוצים בים. כמובן שלא כולם שורדים.

נקבת דיונון רוקחים מדביקה ביציות מופרות בתוך מצע השונית. צילום עומרי עומסי, רט"ג

בואו נכיר את הדיונונים

הדיונונים הם סדרת בעלי חיים ימיים חסרי חוליות, השייכים למערכת הרכיכות, למחלקת סילוניות הכוללת גם את התמנון ונחשבת למחלקה המפותחת ביותר מבחינה אבולוציונית של חסרי חוליות ימיים. לדיונון יש שמונה משושים או "זרועות" רגילות ושתי זרועות ציד. הדיונון נע באמצעות קליטת מים ופליטתם בסילון דחוס. אורכם של רוב מיני הדיונונים אינו גדול מ-25 סנטימטר והם קטנים יחסית לדיונוני רחף. לדיונון יש מחזור דם מפותח יחסית היות שהוא בעל שלושה לבבות. מערכת העצבים שלו ועיניו גם הן מפותחות. הדיונון ניזון מדגים. הוא צד אותם באמצעות זרועותיו, ומשתמש ב"מקור" מיוחד על-מנת לקרוע את בשרם לחתיכות קטנות (זהו החלק הקשה היחידי בגופו).

מקור שמו של הדיונון בשפה העברית: מאפיין את היכולת שלו **לפלוט שובל של דיו** במנוסתו מפני טורף, ועל ידי כך להסתיר את כיוון בריחתו. בעבר שימש הדיו של דיונון לכתיבה, אך כיום משתמשים בדיו סינתטי. הדיונון הוא בעל יכולת להחליף את צבעו תוך שברירי שנייה וגם את צורתו, זאת הוא עושה על ידי הרחבה וכיווץ של תאי פיגמנט המצויים על פני עורו. יכולת זאת מקנה לו צבע הסוואה בסביבות השונות בהן הוא חי: גוף המים או קרקע סלעית. ביכולת החלפת הצבעים הוא גם משתמש כשהוא רוצה לבלבל את טרפו לפני שצד אותו. צבעם של דיונוני המעמקים הוא בדרך כלל אדום כהה, צבע המאפיין רבים מבעלי-החיים בסביבה זאת.

דיונון רוקחים או דיונון מצוי: הוא מין ממשפחת הדיונוניים שבסדרת הדיונונים, המצוי באוקיינוס האטלנטי עד לחופי דרום אפריקה, הים התיכון, הים הצפוני, הים השחור. הוא מצוי עד לעומק 200 מטרים, אך בעונת הרבייה עולה למים רדודים. אורכו של הדיונון הזה 49 ס"מ ומשקלו 4 ק"ג, הוא נחשב לאחד מהגדולים בבני הסדרה, אך קטן מהמין דיונון

אוסטרלי (תודה לויקיפדיה על מידע רב ערך זה).

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם'